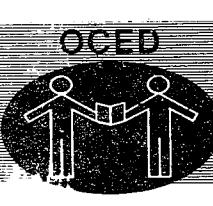

Jèkabaara

"ni jekafò ye daamu ye,
jekabaara nyogon daamu te."

I DAN KA SEGIN MANDELA

Mandela k'a ka "lesepase" jenin,
o min wajibiyen be Worodugula fara in bee kan.

MIN BE BOKO IN KONC

- № 2 Kisi Koson
- № 3 Ùebila : I dan ka segin
Mandela.
Sinbon, Nelson Mandela
- № 4 Sahilikungo kunbenni.
- № 6 Nogodon lahalaya
Afriki kono.
- № 8 Mali ni Senegali
mugudabalidaw ka
Nanposela nögonye.
- № 10 Basiru Samake
Sabujuman.
- № 11 Afriki ntolatan kupu
17 nan.

Ka se duguw ma**KISI KOSON****Banafuru Sanudaliluw**

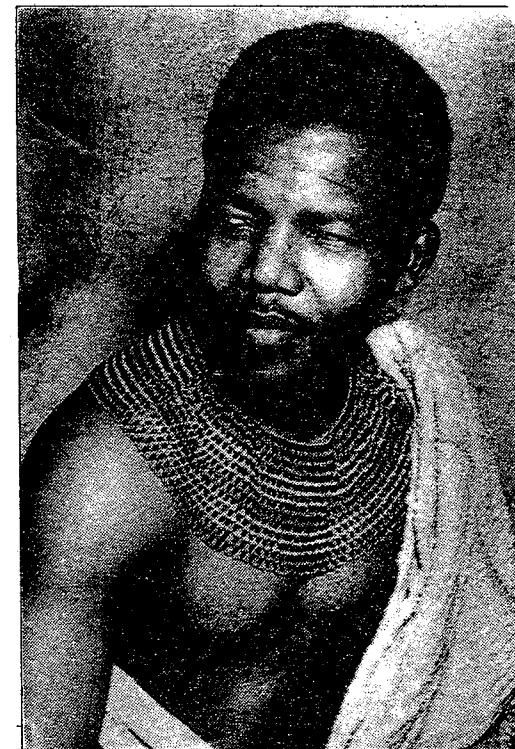
1. BANAFURU BE MOGO TANGA BANA JUGU CAMAN MA. BANAFURUBALIYA BE DEN LABILA BALOKOBANA YE, ANI LOJURA NI SAYA.
2. BILA-KA-SUMA TE DEN KA BANAFURU LA. BANA FURUTA BEES KA KAN KA KE A LA SANI A SI KA SAN KELEN SORo.
3. BONE SI TE DEN KA BANAFURU LA.
4. MUSO FEN O FEN SI BE SAN 15 NI 44 CE, O BEES KA KAN KA JAJOJIBANA FURU.

I dan ka segin Mandela !

Mogo caman be kasoladon ke, o bilali te da hadamandenw taasi kan i ko Nelson Mandelata. K'a fo a ye san mugan-ni-wolonfila bee ke kaso la, o doron te. A ka kejekewa de y'a ke misali ye dije bolo, farinya misali tilennenya misali, ani horonyakel misali.

Nelson Mandela ye siyawoloma keleten «ANC» jemogeo do ye Worodugula Afriki. Siyawolomafanga y'a n'a jemogon do w minne ka don kaso la kabi 1963 san na.

Tubabu ninnu k'u t'a bila abada fo n'a ye lahidu di u ma k'a b'i senbo kele la. A ye san 27 ke u bolo, a ma bo a kan kan, «ANC» fana ye kele farinya ka taa a fe; fo ka na Nelson bilali ke jagoya ye 1990 san kalo filanan tile tan ni kelen (karidon do).

INin poyi min file ko «Sinbon Nelson Mandela», an jemogon JIGIFA y'a ke ka Mandela jansa.

Sinbon, Nelson Mandela

Umtata nanaden, Nelson Mandela !
«ANC» felitigi, Nelson Mandela !
Azini jigi sinsinbere, Nelson Mandela !
Jine kuuru taasi seere,
Nelson Mandela, dannisanji !

Walter Sisulu, Oliver Tanbo,
Stiw Biko, Benzamen Moloise,
Wini Namzomo Madikizela Mandela,
Konjo, Donbali, Togontan ...
Azini kataw cedenw, a' ni fele !

Jarpwil, Soweto, kaarisuw,
Damanwolon kaarisuw,
Yoliyoli tafyekew,
Jani jugu sarakadegew,
Dannajuguya sonnifew,

Jarpwil, Soweto nangatajasaw,
Kejekew kamalidagaw,
Maadunwaraw ka maafaagende,
Azani kuitu nangatagende !
Aa ! Maibagende !

Neji jiken, Wosi jiken, joli jiken,

Nin dannajuguya jikenko in !
Ka neji woyo,
Ka wosiji woyo,
Ka joli kene woyo,
Fo ka gejiw saame !
Ko Faso, ko Danbe,
Ko Yeremahoronya, ko Wasa.
Ee ! Jaa, Horonya doni
Ka girin jinekolo ye !
Wa Horondoni tabaaw, a' ni kataw !

Nelson Rolihlahla Mandela !
Judibi SIGODOOLO, oye !
Tlefela doolo dankelen, oye !
Sikasotigi jigi kene, dusu kene,
A fle de !
tanabaliya ni fandonbaliya,
nconakulu ni jigisa,
bagankulu ni hawuja,
nanfenkulu ni fasan-fasan,
Wa Danbe ni horonya,
Horonya ni kaari,
Kaari ni Jigiyi,
Jigiyi ni kunnawolo.
Maaya yiriyiri de be nkisin,
Nka, nka cesiri yeelen be funtan.

Den ni bo te kene abada !
K'i to Sikaso la, Sujuru la,
Fo ka Waati kunmayelema :
San 27, Kalo 6, Tle 6, Waati 14,
sanga 14 !
Ka se ka nanfenw tere ci u da,
k'u bla kadaw kaso la,
Ka bo n'i yere ye saari !
Fife ! ko di sa, kaari Nankanmaden !

Azani jigiya noji dannen fle.
O sonnen, o dakabanna sonnen
Ni bonebaatow neji,
Wosiji, joli jiken ye,
E dusu na ke jani !

Judibi mojonbatigi,
Kejekew jarabi,
Don blen kamalijonjon,
Felebuguba tanegé,
Dakabanna sankala kataw,
I ni Finsan. Wulajanna !

T.Jigifa D.
Bamako 1990 - 2 - 13

Sahilikungo kunbenni

Nebila

Baarabolo caman sigira sen kan sahilikungo kunbenni kanma, nk'o si m'a bali sahilikungo ka kenew ta cike dugukolo kan. O de koson cikelaw yere k'u be wuli k'u jo walasa ka sahilikungo kunben. Cikelaw ye lahidu in ta u bo jamanaw ni cike demenjekuluw ye. Okera Afriki tilebi jamanaw ka cike yiriwabaaradaw ka cidenw ka noggonye sen fe min kera segu, Mali jamana kono. Nka cikelaw y'u ka lahidu in tiime sababu ke demen de ye u ni min ka kan baara ketaw siratege la.

Misali

Rawana ye dugu ye min sigilen don Mōsidugutintinkan Burkina Faso jamana kono. 1980 san na, makariko dan tun y'o dugu o sigibagaw ta ye. San 20 kono, sangi nata hake bora mm 800 ka bin mm 500 la san kono. O nana ni jiko geleya ye min ye sene nagasi kosebe. Minniji yere tun soro ka gelon. Suman tun te mōgōw labo tugun. O nana ni dugu den 180 ka tungafetaa ye, ka dugu to yen pewu. Nka, dugu mōgōw minnu tora yen, olu m'u jigilatige u yere la. U y'u laben ton kono ka baara ke ni baarasabatisira jōnjōnw ye. O de kera nafasorōsiraw kubolen ye. 1983 san na, demenbaarada min be wele ko «OXFAM» o ni ji ni kungo baarada de y'u bolo don noggon bolo ka jiriforo

sabatibaara do sigi sen kan dugu kono. U ye cikelaw lafaamuya jibasigiyorow labenni nafaw la, ani jiri dendumutaw ni jirifuramaw cikeli. O baaraw kera dugu dabedadaw fe minnu kafolendonduguyiriwatonkono(CVR)

Noggonye hakililaw

Rawana tali misali ye, o kōrōte k'a noggon dugu sabatilen te jekabaara siratege la. Nk'a b'a jira ko dugu caman mōgōw jera tonw kono ka sahilikungo sabatili kele. U danmaw y'a ke, u demenna k'a dōw fana ke. Nka, dugu caman werew de be yen minnu denw y'u sigi ka sahilikungo sabatitō laje !

Sahilijamanaw ka sahilikungo

keletōn min be wele ko «SILSI» O niton min sigilen don sahilihungo ka kasaraw kunbenni kanma n'o be wele ko «sahiliton» sahilijamanaw n'u demenjekuluw kafolen don min kono, olu jera ka noggonye do sigi sen kan Segu. Duguw ka cidenw ni sahilijamanaw ta ani demenbaga jekuluw bee tun b'o kené kan. O ye fen ye min noggon tun ma ke folo. Noggonye in nebilakuma fobaga kera «Sahiliton» nemogoba ye n'o ye Zan H. Gilmét ye. a ko «An te kené in kan maloya-noggon-ma kanma. Bee de ka kan k'i ka feeretigelen nefs yan !»

Nebilikuma o sabatira. Nemogo o kofe, kuma jubora Burkina Faso cikela do de fe. O ka kuma ye mogow nimisi wasa f'a ka kuma kelen tora noggonyekene mogo kelen-kelen bee kono. O kuma o ye «gondole» ye.

Fen min ye kenekanko ye, o de ye dugukolo ka sebekorotijeni ye. Feere kuraw soro balya kanma, cikelaw tun be kuru-ka-segin caman de k'u ka cikedugukolow seneni na jakongo waati la. Rene Marso Roset, n'o ye mogo faamuyalen ye min ye kalo caman ke kungodaw la dugukolow kolosili la, baarabolo 60 noggon kadara kono, oy'a jira ko dugukolo tijeni in be sekafurake foka dugukolow nafafenw segin u ma.

Baarabolo caman be sen kan sahilijamanaw kono. Senegali Jamana yere ye nafaba soro jibasigiyorow dafekenew sankorotalibaaraw la. Fen min ye Moritani ka feere tigelenw ye cencenfugaw nafabolisiraw ye, o ka kan ka ke misali ye sahilijamana to bee bolo. Bi-bi in na, kapuwer noggon te sanji nataw lasagonnibaaraw la. «SILSI» ka dugukolokow ni sigidakow bolofara baarada kuntigi, n'o ye Munkayila Gumandakoyi ye, o ye a jira ko tijen don kungo jiridonw ka kan ka don barika la, ko nka mogow ka kan fana k'a faamuya ko cikelaw b'a nini fana de k'u ka forokenew bonya.

Duguw ka fen nininen folo kera

MA.KO.CI Kunnafoñi

dun-ka-fa soroñi de ye. Nka fén min ye ji hake labaarata ani forokene binta hake ye, olu dulonnen don soroñi folo botaw de la dugukolo kan.

Balan mankanninw joli ni jibasigiyorow labenni y'a to ji basigira Mali dugu do kono, a tun ma deli ka basigi yoro min folo. O dugu o ye INTADENI de ye. O dugu o bagantigi basigilenw sera ka no kilo 300 soroñi tari la dugukolo kan minnu tun te se ka cike sanni feere kuraw sigili ce sen kan. O ye fén ye min be halilisigikun bo.

Dugumogow yere ka miirinataw

I n'a fo dönnikela do y'a pereperelatige cogo min na, feere kuraw danma te cikelaw lafili. Nka olu sigicogo sen kan an'u waleyasiraw, olu de te faamuya cikelaw fe waati be. Baarabolo lakika be joyoroba di baara geñen ma. Nk'a ka c'a la, a be nañafasorosira koroñ bin. O de koson a te se ka sigi sen kan dugumogow yere ka jen ko. O temensira o dönbaliya de y'a to baarabolo caman ma sira soro. O de kera Noogoduguta ye, Yatenga kafokono, Burkina Faso. Kungoda jiko n'a seneko baarada min be wele ko «FEER», oy'o dugumogow demen ka balanw dilan ni bogó ye dugumogow y'ake, barisa mogotebanidemebaga ka fén na. NK'u m'u ladon barisa utun be balan dilannenw de fe, kabakuru la. A kera kunnadiya ye barisa, o san naka yere, fili o latilen na.

Baarabolow kolosibagaw ni demenjekuluw bee benna a kan ko dugu dan te dugutigi ni tonkuntigi ye. Nka ko dugu ye dugudenw bee de ye, jateminé ka kan ka ke minnu bee felaw la walasa baarabolow be sira soro.

Nizer cikela do ka fo la, yelemba de donna kow la. A ko ko folo, cikelakolidenw tun be duguw demen de sena nañafasorosiraw sabatili la, ko nka sisan, u b'a jini de duguw yere k'u laben u yere ye tonw siratege la.

Musow te dogoninaw doroñ ye.

Duguden cemanw tøgølakow feesefeeseli ye noqonyelaw hakilibo duguden musomanw ta ko. Madamu Sumare, n'o ye Nizer dugu do, (San) jekabaara ciyakeda mogoye, oy'a jira ko sahilijamanaw musow joyoró ka bon sahilikungo keleli la. A ko ko don o don, jamana olu musow be sahilikungo ka tijeniw ye, u b'u ka forokenew tijenew taw ye, dumuniw soroñ be geleya. U be dugu cew ye ka wuli ka taa ka bo duguw kono, yoro were kanma. Cew be taa ka dugukolo minnu t'u ko, musow de b'olu baara. O koson, a bennen don u ka jate baarabolow sabatili la. Musow joyoró pereperelatigeli de kanma, sahiliton muso faamuyalen do, n'o ye Martel Mari Monimar ye, o ye kunnafoñi gafe do bo kungokonomusow ka baaraw kan.

A faamuyara ko balandilan baarabolo minnu sinsinnen don ni musow ka baara sarali ye suman na, k'o si ma sira soro. Musow y'o baaraw ke walasa k'u ka denbaya labalo. Nka u m'u mako si don balan dilannenw na, barisa u sen ma don u dilanni neñini baaraw la.

Koro were min be sahilikungo

keleli la musow bolo o ye de u ka se ka den hake soro u be se hake min koro, ani k'o den kelen-kelen bee soro u hakililawaati la.

A donna ko minnu b'a fo ko kungokonomusow ma son bange bolodalikow ma, k'olu ma tijen fo. Burkina Faso kungokonomuso do ka kuma y'ojira. Oko musow be min jini bi o de ye ka se ka den hake soro u be se ka minnu labalo ka ne, k'u feerebo ani k'u don kalan na. A y'a jira ko n'i ye den soroñ k'a soroñ set'i ye k'a ladon, k'o ye nejiboko doroñ de ye.

Ka kelennakumaw dabila, ka noqonfaamuya sira mine.

Hali ni duguw cew n'u musow bee y'u sebe don sahilikungo keleli ma, n'u ma demen ni baaranafolow ni baaraminenw ye, u fanga danma te se ka kele in ke ka se a dan na. O de koson, kungo lakanabaarada mogc faamuyalen ni demenbaga jekuluw benna a kan ko, geleya temennenw n'u taa o taa, a wajibiyalen don noqonfaamuya sira ka don u ni dugumogow ce, walasa baarabolo lawaleyataw be sira soro.

Nogodon Lahalaya Afriki kono

Sahara keñekabolo yorow la, cikela ka kan ka tile 100 de ke forobaara la walasa a ka se ka tóni 5 soro tari la. Eropu ni Ameriki worodugubolo ciké jamanabaw dun kono, cikelaw ka tile 100 baara soro ka bon ni tóni 5 ye siye 1000. O furanceba sababu do ye foronogodon ye.

Dijé tónba min jésinnen don sene yiriwali ma, n'o bë wele ko «FAO», o ye jéninini ke faantan jamana 16 kono, k'a ye ko sene soro be ka yiriwa o jamanaw kono k'a sababu ke nogó donni ye senefenw koro.

Mogo dòw be nogó jate k'a ke sene yiriwali sababu fòlo ye. Dijé kono, nogó (tubabunogó) min bë dilan, o bës te labaara. O nogó fanba dun bë dilan Afriki de kono. 1989, nogófin min dilanna Afriki tubabunogó dabalistaw fe o benna dijé bës ta dilannen 36 % de ma. O dun ye Afriki bila dijé

tubabunogó dilan jamanabaw jekun na (Ameriken jamana ne fe diconin).

Afriki be nogófin min bë o be tóni miliyon 4 bë, o dun, n'a be don a cogola, o ka ca ni Afriki magojenogó yere ye (nogó donta senefenw koro).

- Tubabunogó de be danmatemedilan wa walima nogó bëre de té don forow la ?

Eropu cikela be nogó kilo 224 de don tari seneen na. Azi cikela be kilo 168 don tari seneen na. Afriki cikela ka nogó donnen tari la o be kilo 8 ni kilo 11 ce. Afriki jamanadenw hake be ka caya ka taa a fe, dugubaw be ka caya, du municogow be ka yelema. Ninnu bë de ye fénw ye minnu be Afriki geleyawkerenkerenya. Okoson, a man nogon an ka se k'o geleyaw da yoro wëre taw ma, hali Azi. Nka nogó donta Afriki senefenw koro, o hake ka dogon kosebe. An dun bë waati min

na bi, senefenw suguya be ka caya, u ladonsiraw fana be ka yelema, barisa dugukolow nafa be ka dogoya ka taa a fe. Kunfjate do y'a yira ko ni Afriki b'a fek'a kono miliyon 828 labalo san 2000 nan na , a ka kan ka 1980 san nogó donnen sigiyoroma 4 wali-ma 5 de don senefenw koro. O be ke sababu ye ka Afriki dabalistaw (nogóta) ka baara sabati barisa nogó galali be nogóya.

Sanji danma té se ka Afriki senefenw sabati barisa sëge deselen don dugukolow la kosebe. Afriki sahelibolo fe, sanji 10 % d'orón de be magone senefenw ye. Ka kow to o cogola, ni nogóhake sabatilen donna senefenw na, soro be yiriwa fo sigiyoroma 5.

Nogófin ka fisá Afriki faramisen-dugukolow ma kosebe. A be duguko-lo sabati ani ka senefenw tanga balontanya kasaraw ma.

- Sene taabolo koro té mago ne sisan.

Kene min be sene Afriki kono, o soro té ke

MA.KO.CI Kunnafoñi

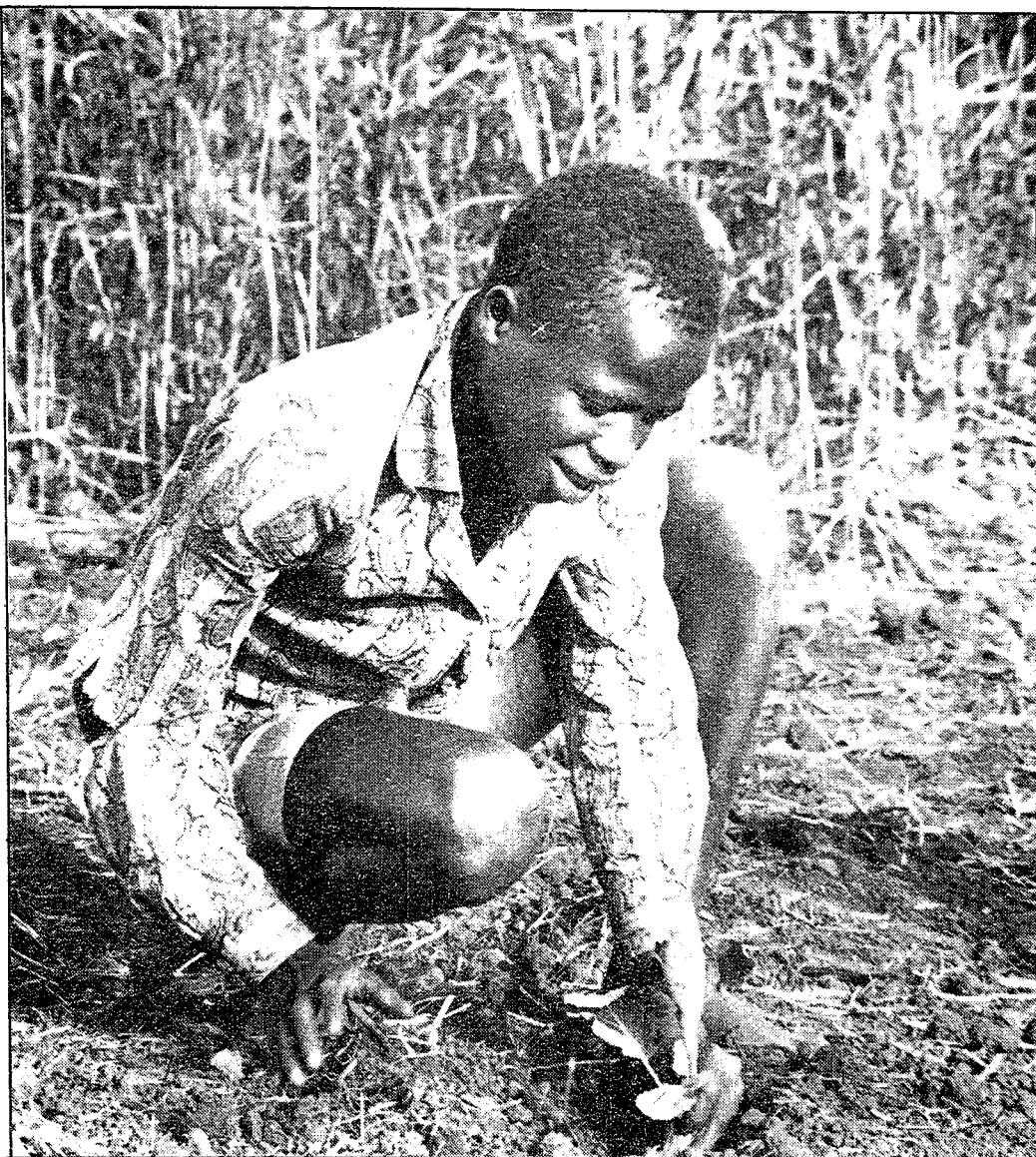
Foro nogɔdonni be ciketənw sɔrɔ sankorɔta kosebe

Afriki ka senekebolo kɔrɔ te mago ne sisani barisa a te tali ke yelema la (dugukolow nafa dɔgɔyali) o de kɔson u sɔrɔ ka dɔgɔn. Nka, sene taabolo kura fana te se ka sabati fo ni baara yiriwafenw sɔngɔ nɔgɔyara (nɔgɔni ni sariw ani dabananaw n'u nɔgɔnnaw). Ola cikela faantan ni faama bɛe be se k'u sɔrɔ, ka senekebolo yelema. Wallasa o ka ke, a ka kan nɔgɔ dabalidabaw nɛmɔgɔw ka nɔgɔnye ke walasa ka nɔgɔya don kow la. A ka kan fana baaradaw ni julaw ka yamaruya ka nɔgɔ dilan u yere fe, walima k'a feere, k'a sɔrɔ bereba ma da u kun min b'u galabu faga.

- Kunceli

Foro nafafenba wɛrew be yen minnu ma lakodɔn Afriki kɔnɔfɔlɔ, in'a fo dabalidaw nɔgɔ walima nɔgɔ kerenkerennen wɛrew. Okunye faantanya ni kunnafoñi jensənbaliya ye. Nka Afriki ka kan k'a wasa don a balokɔrɔ tubabungɔw la, k'olu don senefenw kɔrɔ u hake la. N'o kera sɔrɔ be yiriwa.

Erik Brayer
(Bayelemabaa : Tumani Yalam Sidibe).

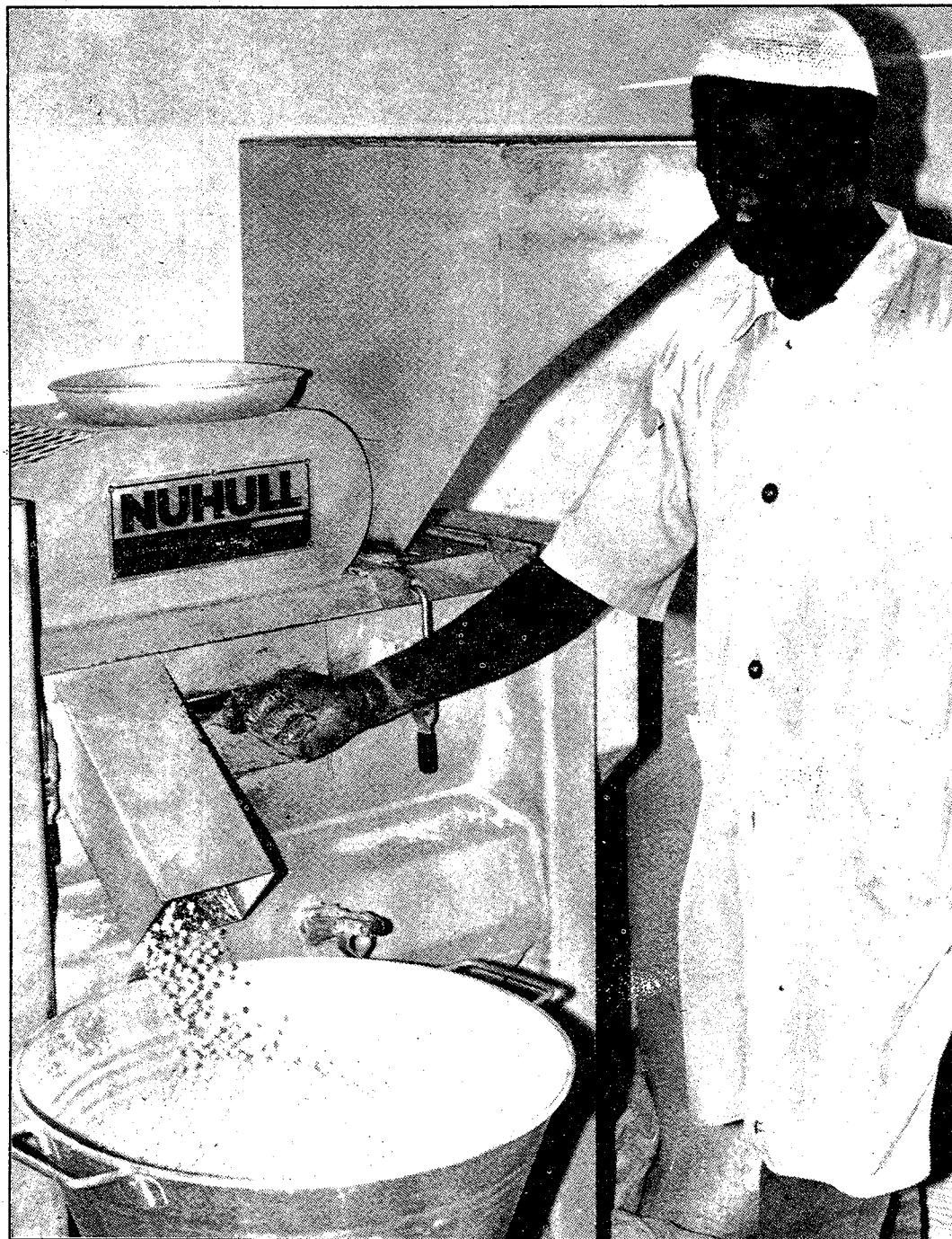

Sene b'a kebaganuman de nafa

Mali ni Senegali mugudabalidaw ka Nanposela njogonye.

Kabini 1986, Faransi Déménögonya setigida bë ka mugudabalidaw sigili musaka bɔ Mali dugu misen dɔw kono.

1988 san na, o baarabolo dɔsigira sen kan Senegali jamana kono. Odonna yen koorisene yiriwada (SODEFITEX) de kadarakono. O siratege la mugudabalida dɔsenfilela Tanbakunda. Linan kalo 3 nantile 19, jamana fila ninnu mugudabalidaw njemogow ye njogon sɔro Nanposela (kucala kafo), walasa kabən ko la baarabolo in ka sirasɔro kan.

- Ka barika don sumansene na Mugudabalidawye duguyiriwatonw ka sumankise bayelembaa radawde ye. Masin minnu bë dabali kelen-kelen bëe la, u file : wɔrɔnnimasin, masinwugu, munutem, bɔrɔfamasin ; Jezelimoteri kelen b'a bëe lataama. Baarakela ye mogo wɔɔrɔ ye.

Usigikundeyeka duguwka suman totolen san, k'u bayelema k'u ke njenjen ni mugu ye k'a feere dugubakkono-mogow ma. Kabini baarabolo in sigira sen kan, mugudabalida ninnu y'u mako don kaba dɔrɔn de la. Sumanw sannifeeresira labilali ye kabasenewna ka kaba gala u bolo, k'o sababu ke suguw dɔgɔyali ye. Mugudabalida ninnu bë sumanfeeresira jɔnjɔn de daye duguw cikelaw ye.

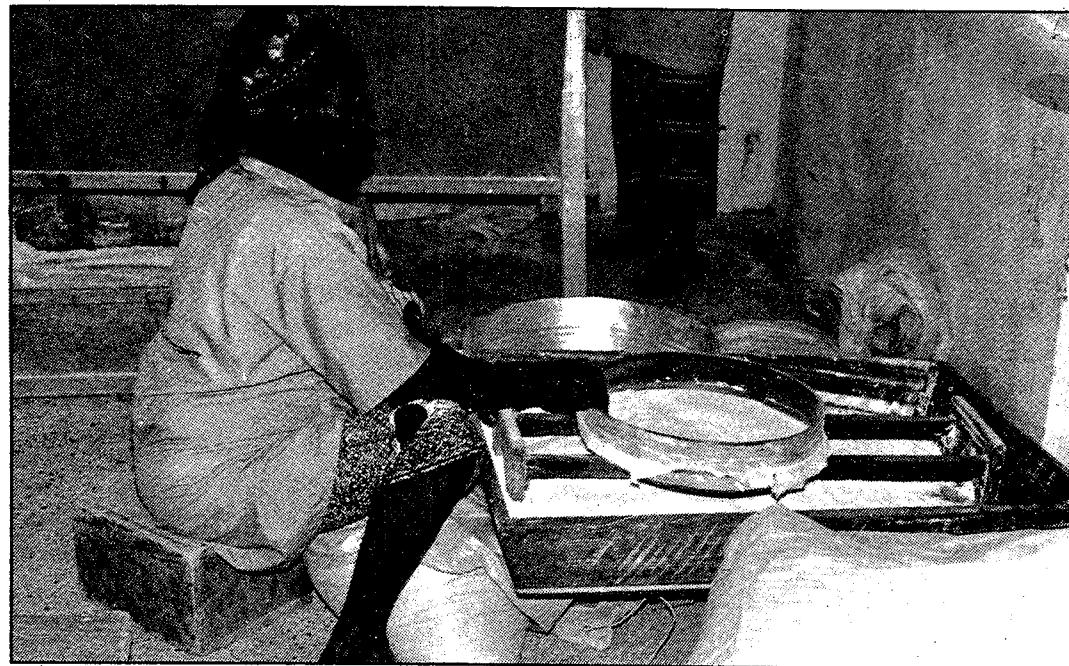
Kaba bë bayelema ka ke suguya naani ye : njenjenkumba ni njenjenmisèn ; semuli ani kabamugu. Bu min bë bɔ a la o bë feere bagantigw ma barisa o ye bangambalo numan ye. Kaba bayelemalenw lasagonnen don kilo-fila-bɔrɔninw kono ani kilo-bi-wɔɔrɔ-bɔrew. Suman don, min labennen don magoje kanma, a bë se ka tobi o yɔrɔnin bëe

- Mugudabalida tan bë Mali kono bi.

MAKO CI ka mara kono, mugudabalida seegin bë baara la. Olu bë Ntoso, Nanposola, Yafola, kinceri ; karangana ni Ntosoni (Kucala mara la) ani Sanzana (Sikaso mara) ni Moribila (San mara).

Mugudabalida fila bë «ODIPAC» mara la. Olu bë Torodo (Kolokani mara) ani sebekèle (Kita mara). Nka mugudabalida sabanan bë ka sigi Manankoro, Bamako da fe. Nin mugudabalida bëe ni «CERECOM» bolo bë njogon bolo. O de b'u demen ka suman bayelemalenw feereli njogoya. 1989 san na, mugudabalida ninnu ye kaba tɔni 600 de bayelema. O hake o la, MAKOCI ta kera tɔni 550 ye. Kaba bayelemalen o fanba sera ka feere sira sabalilen kan. Suman kura tigeli waati selen, gɔleya donna a to feereli

MA.KO.CI Kunnafoni

la, «CERECOM» ye duguw demen ka donda soro o hake sanbali la.

- Suman bayelemalenw ka kan ka lakodon mogow fe.

Nanposela jogonye in kanma, mugudabalida tonkuntigiw bee yera kene kan.

* Miseli Oduren, n'o ye «CERECOM» nemogo ye, o na dankan Bakari Goyita tun be kene kan.

* Siyaka Jara tun be kene kan, kucala mara togo la.

* Zan Piyeri Derilontun be kene kan MAKOCI nemogoso togo la.

* Gawusu Ba, o tun ni «ODIPAC» cikelaw togolamogow tun be jogon fe kene in kan.

* Salsedo ni Njai (n'olu ye Senegali koorisene yiriwada mogow ye) olu tun dara senegali duguw togolamogou duuru na senekelakoliden dow kan ka na jogonye in na.

* Mugudabalida tonkuntigi bee kumana suman dabalilen feereli geleyaw de kan barisa ni sumanw sanda binna balonininaw b'a fisaya ka sumankisen san da jogon na ni mugu walima jenjen sanni ye kilo doreme 25 la. Dow y'a jira fana ko mugudabalida ka ca kojugu, k'o de b'a to faadenya be don u ka suman bayelemalenw ni jogon ce suguw kono. O misali jongon tayoro te Kucala bo. Yen, mugudabalida caman de ka kaba bayelemalenw be jogon soro sugu kono. Nka a jirala jogonye in sen fe fana ko kaba bayelemalen in ka kan ka lakodon mogow fe kosebe, n'o kera a feereligeleyaw be nogoya bari-sa Kucala balosannaw kaca kosebe nk'u doonin doren de be balo in sidon.

Karagana mugudabalida be sumandi koordabalida baarakelaw ma, o kera kababayelemalen feeredaba ye.

Sisan «CERECOM» b'a jini de ka suman bayelemalen la se Bamako suguw la. Suman be kafo folo kucala magasanba la ka soro k'a la se Bamako magasan na. «CERECOM» be suman in bakurunba feere julaw ma, olube soro k'a doonin-doonin feere mogow ma.

- Mugudabalidaw hakili b'a la ka je ka baara ke.

jogonye in kera sababu ye mugudabalidaw nemogow ka sigi-ka-fa-ke jekabaara doncogo kan u ni jogon ce. Foka se bi ma, «CEROCOM» baara-bolo de kera bensira ye u ni jogon ce. Nka nin y'a fofo ye kuntigiw ka jogon soro kene kelen kan. O de kanma u y'a janiya k'u ka jogonye ke sa waati ni waati. A ka kan mugudabalidaw ka ben sumankise sanda kelen na cikelaw bolo walasa ka songo di suman bayelemalen ma min n'a kise songo be tali ke jogon na. Sinin ka kan ka jesigi, ka hakili jakabo ke sannifeere siraw sabatiliko kan, yaasa ka CERECOM laabi, demenbagadunanw be yiriwali baara min na an yere ka se k'an jo n'o ye.

A wajibuyalen don fana mugudabalidaw nemogow k'u dege julaya la doonin-doonin.

- bayelemalenw dunni ka kan ka barika duguw kono.

nemogow benna a kan fana ko suman bayelemalenw dunni ka kan ka don barika la duguw kono k'a masorou baara ka jogon, abe musow fana lafiya susuli la. Nka o yelema o donni be ke doonin-doonin de duguw kono. Kaba jatelen don cikelaw bolo in n'a fo nafolojinif. A be feere. Wari soro k'e ka du musakawta. cikelawyere be balo n'uka jogonenen ye an'u ka keninge.

- Senegali cidew ye faamuyaba

soro Mali kono.

Senegali cidew ye faamuyaba soro Mali kaba bayelemadaw fe. U ma baara in damine folo, nk'u ka yoro, n'o ye Senegali tintinmayoro ye, kaba be seneyen kosebe. Yenkaw be se ka ke kaba bayelemalenwdunbagabawye. A jenjen kumbaw be tobi ka ke seri ye, nenjen misenw be malo joyoro ta. Nka ko bee be sanda de bolo sugula. Senegalikaw koni be malo dun kosebe. Malo dun be feere ka caya kilo doreme 27 de la. Malo karilen be feere kilo doreme 22. O b'a jira ko hakeba te malo sanda ni kaba bayelemalen sanda ni jogon ce. An be waati min na sisan kaba bayelemadaw ma baara lawuli folo fo n'a kera karangana ni kinceri taw ye. O sababu ye min ye, o ye de ko mugudabalidaw kuntigiw b'a to folo de san koro kaba bayelemalen ka san ka ban walasa ka kabakis kura bayelemali damine. O b'a to kaba bayelemalenw ka se ka ben sanbagaw ka hake ma jinan san in na. Nanposela jogonye kuncera su fe waati 23 ni sanga 30 nan na. O sen fe mugudabalidakuntigiw jera ka dumuni ke sanni u ka bo jogon kan.

jogonyedon in duguje sogomada fe, Senegali cikelaw taara kinceri mugudabalida laje. Mali mogow fana ye lahidu di k'u be se Tanbakunda (Senegali) walasa kataa mugudabalida fila laje, minnu joli be sen na Bati dugukoncani Giyerebokari dugu kono.

Basiru Samake Sabujuman

Saya be mogo dun, nka saya te togo dun.

O ye ton ye min ni Badenko Zafu dugu 22 animateriw ye ton sigi ka togoða Basiru Samake Sabujuman.

Ale de ye balikukalan damine Kita mara kono, ale y'a yiriwa fo ka Kita mankutu bonya dije kono balikukalan ko la.

Ton nemogo : Sirimani Jakite Banksi

nemogodankan : Bakari Keyita Kurula

Warimarala : Garan Jakite Marena

Sebenjenabola : Abudu Kadiri Kulubali Gilaba

Denfanuman : Zafu Kuntigi

Susekiterikuntigi :

Sekiterikuntigi :

Animateriw jera ka ton in sigi, kalo 1 tile 5, 1989 san, ka jamana mogow hakili korsiyen ka ke baaraw kan minnu b'a to balikukalan ani duguyiriwaton be yiriwa. Ola, tonsigi be ke kalo tile 5 o tile 5, dugu ni dugu walew kan i n'a fo : kalan, sen, baganmara, jirituru, semara ani waleya caman min be do fara cikela ka soro kan.

Ton sariyaw b'a jira ni mogo min

m'a ka baara ke kojuman; o tigi be boyen ka mogowere bila a noña, walesa ton sariyaw be matarafa.

Tonye feere tige ka kesu sigi, kalo o kalo, animateri bee be doreme 50 sara. Kesukonowari be ben 7.500 ma. Bawo baara caman te ne ni nafolo te.

«ODIPAC» ani «DNAFLA» yeden di anw animateriw ma, an ma den in ladon kojuman, anw dun ka bi ni sinin be den ladon kojuman na.

O den ye mun ye ? Kalanje ni sebenni ani jate.

Animateriw a ye wuli k'a bolo di nogon ma, ka je ka baara, fen bee cen be soro fo kalan ni baara cen.

Maliki Sangare

Balikukalan karamogo, Badenko.

Afriki ntolatan kupu 17 nan.

Afriki jamanaw ka 1990 san ntolatan kupu ninini ntolatanw daminera ni Kamanaganba ye. Gelyea minnu temenna Misira jamana ntolatanton ni Alizeri jamana ta ce, dije ntolatan kupu nebila tanniw na, n'o nogonben kera Misira jamana kan, o gelyaw tun ye Misira ntolatan nemogow jasiran Alizeri taali la.

N'o dun tun kera o cogo la, ntolatantontun be to wolonwula doren de ma. Nka ne soro o la barisa ntolatan ninnu damineni to tolen tile kelen ye, Misira jamana kuntigi, n'o ye Hosni Mubarak ye, o ye u ka ntolatantontun bolo filanan bila ka taa. O wale kera sababu ye ka ntolatansira in lakenyea dije nekoro, nk o n'a taa bee fana a kera sababu ye ka siga belebele don Afriki ntolatantonta (CAF) josen na.

Nin wale suguya ninnu be barika de bo Afriki ntolatankow la. An bee b'a dogn ko Afriki ntolatantonta be ka min nini sisani dije ntolatan tonba (FIFA)

fe, o de ye ka sabanan soro Afriki togolantolatantontun na dije ntolatan kupu nini kene kan. O be se ka ke cogo di k'a soro gelyaw b'an ka ntolatantontun ni nogon ce yan ?

Bee dalen b'a la ko Misira jamana ka ntolatantontun bolo foloka taabaliya Alizeri kene in kan, o kera sababu ye ka caman bo ntolatanw fayida la. Kupu in tun be Kamerun ntolatantontun de bolo fo ka se ntolatan in ma Alizeri. Kamerun ntolatantontun o dun ma mogo nefa hali doonin. Uni ntolatantontun folomin yere benna, n'o ye Zanbi ta ye, o y'u ci

Farikolonjenaje Kunnafoñi

Aliuerikaw ka kuru donbaga : Serifu Ujani

Farikolonjenaje Kunnafo

ni kuru 1 ni 0 ye.

O ntolatan o y'a jira ko Kamerunkaw ni dësë bë pogonfe. Ntolatantow bëe la, Senegali jamana ta de ye mögöw ne fa n'u ka ntolatanw këcogo cëni ye. Njayi ka cëdenw y'u jeniyor fin kosebe. Tiñe don, Senegalikaw tun ye wele bila u ka jamana ntolatanjanaw ma minnu bë jamana werew kono. Bokande ni Abdulayi ni Jalo ani Medi. An b'aw ladonniya ko 1992 san ntolatanw bë ke Senegali de. Senegalikaw dun b'a fe k'o kuputa.

Senegalikaw de ye Kamerunkaw magosa kosebe ni kuru fila donni y'u kun. O fôlo donbagà kera Jalo ye, filanan donna metere 30 la Ndaw fe sanga 55 nan na. O kuru filananw donni kera Kamerun jo këlosibaga, n'o ye Nkono ye, giriñen ko ka bo a ka jo da la ntola no fe. Nin tun y'a fôlo ye Senegal ntolatantow ka ne soro fo ka se Afriki jamanaw ka ntolatan kupu nini kene fila-tila wulili la. O ye taankoba ye Senegali ntolatantow kalanbagà bolo n'o ye Klodi Leroyi ye.

Nizeriya ntolatantow wuliicogo ma ne barisa u ni ton fôlo min bennna n'o ye Alizeri ye, o y'u bin ni kuru 5 de ye k'a soro olu ma doweré don Alizeri kun ni kuru kelen te. Nka, Nizeriyakaw wulia o k'o ni barika ye fo ka kabako ke. U ye kënowarikaw sen bëntolatan in na ni kuru 1 ni 0 ye. U y'u bëe di Zanbikaw fana ma fila-tila wulili la, k'olu bo ni kuru 2 ni 0 ye.

Zanbikaw galabu ma faga nk'u fana y'u dusu ta fo ka ntolatan in joyoro ënan ta Senegalikaw ne kan ni kuru 1 ni 0 ye.

Misirakaw koni ta kera fuguribodaba-da-la de ye, u ka ntolatanw fana lönogora ni Alizeri ntolatan kanubagaw ka wale kolonw ye. Polisiw ni sariya latime ciyakeda towka mögöla jolen sen kan, o kera sababu ye ka bënkobaw bali. Nka tijeniw koni ma se ka kunben. O jugumanw yera Misira jamana ni Nizeriya de ka nogonkunben sen fe min ntolatanw kera Alizeri faaba kono (Alze).

Ntolatan ninnu sen fe, Alizerikaw

Alizeri ni Nizeria ka pogonben ntolatanw ganna kosebe

bëe jor'u ka cëdenw kokoro. O te ballannako ye barisa Alizeri jamanaden 70% bëe ye denmisew de ye minnu si ma san 20 bo fôlo. O bëe k'o fana u bëe tun be k'a kanu kupu in ka ta u ka cëdenw fe. 1980 san na, Nizeriyakaw ye Afriki jamanaw ka ntolatan kupu ta Alizeri ne kan Lagos, n'o ye Nizeriya faaba ye, ntolatanw sen fe. 1990 san ta tanna Alizeri, o la, cogo si la yen-kaw tun man kan ka dësë kupu in tali la ninan. O yëre de kanma, Alizerika mögo 120.000 de taara ke ka ntolatan yoro fa kupu tali ntolatan yëre sen fe walasa k'u ka cëdenw dusudon. Minnu ma se ka ye kene kan, olu y'u wasa don telewizonw na. Aa, 1990 san kalo 3 nan tile 16 ntolatanw ye

gintan wuli Alizerikaw bolo de ! Ntolatan cënjibaw ma ke, nka Alizerikaw sago tun ye min ye, u y'o soro, n'o ye kupu tali ye. U ye kupu in ta Nizeriyakaw ne kan k'o sababu ke serifu Ujani ka kuru donni ye. Serifu Ujani ye ntola in kari Nizeriya jo kono kabi metere 25 la, a ye min tan ni barika ye n'o y'a latemé Nizeriya jo lakannabagaw la, ka taa a yëre soro u ka jo kono. Hali Nizeriya jo këlosibaga, n'o ye Agu ye, o ma se ka ntola o kunben. A y'a yëre bënjogonna ntola no fe, nk'a ma se k'a kunben cogo si la. O kuru kelen donnan o kera sababu ye ka 1990 san kupu to Alizerikaw bolo. Alizerikaw y'u laben kupu yaalonni kanma u y'o soro fana. Kene cemancebolo

Farikolojenaje Kunnafoni

Alizeri nanaw be ka Afriki togola kupu 17nan nanga

Jaabiw

Kulu «A» tanniw

- Alizeri ye Nizeriya ci ni kuru 5 ni 1 ye
 - Kōnwari ye Misira jamana ci ni kuru 3 ni 1 ye
 - Nizeriya ye Misira jamana ci ni kuru 1 ni 0 ye
 - Alizeri ye Kōnwari ci ni kuru 3 ni 0 ye
 - Nizeriya ye Kōnwari ci ni kuru 1 ni 0 ye
 - Alizeri ye Misira jamana ci ni 2 ni 0 ye
- O kulu «A» njanaw kera Alizeri ni Nizeriya ye

Kulu «B» tanniw

- Zanbi ye Kamerun ci ni 1 ni 0 ye
- Senegali ni Keja ye filaninbin ke 0 ni 0

- Zanbi ye Keja ci ni 1 ni 0 ye
 - Senegali ye Kamerun ci ni kuru 2 ni 0 ye
 - Senegali ni Zanbi ye filaninbin ke 0 ni 0
 - Kamerun ye Keja ci ni kuru 2 ni 0 ye.
- O kulu «B» njanaw kera Zanbi ni Senegali ye.

Nana-fila-sugandi

- Alizeri ye Senegali ci ni kuru 2 ni 1 ye
- Nizeriya ye Zanbi ci ni kuru 2 ni 0 ye

Joyoro sabanan

- Zanbi ye Senegali ci ni kuru 1 ni 0 ye
- njanasugandi
- Alizeri ye Nizeriya ci ni kuru 1 ni 0 ye.

Zan Piyeri Dérilon
(Bayélémbaa : Tumani Yalam
Sidibe)